

ג.

חוקים העוסקים בנער ובמשפחה

1. חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב – 1962
2. חוק הנוער טיפול והשגחה, תש"ך – 1960
3. חוק למניעת אלימות במשפחה, תשנ"א – 1991
4. עבירות כלפי קטינים ונכים (מתוך חוק העונשין, תשל"ז – 1977)
5. חוק חסרי ישע, חובת דיווח
6. חוק גיל הנישואין, תש"י – 1950
7. הפסקת הריון (מתוך חוק העונשין, תשל"ז – 1977)
8. קווים מנחים לעובדי קידום נוער (כולל תיאור מקרים)

1. חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962

פרק ראשון: כשרות משפטית

1. כשרות לזכויות ולחובות: כל אדם כשר לזכויות ולחובות מגמר-לידתו ועד מותו.
2. כשרות לפעולות משפטיות: כל אדם כשר לפעולות משפטיות, זולת אם נשללה או הוגבלה כשרות זו בחוק או בפסק דין של בית-משפט.
3. קטינות ובגירות: אדם שלא מלאו לו 18 שנה הוא קטין; אדם שמלאו לו 18 שנה הוא בגיר.
4. פעולות של קטין: פעולה משפטית של קטין טעונה הסכמת נציגו; ההסכמה יכולה להינתן מראש או למפרע לפעולה מסוימת או לסוג מסוים של פעולות. יכול נציגו של קטין לבטל הסכמתו לפעולה כל עוד לא נעשתה הפעולה.
5. ביטול פעולות של קטין: פעולה משפטית של קטין שנעשתה שלא בהסכמת נציגו ניתנת לביטול -
 - (1) על ידי נציגו, ואם אין לקטין נציג - על ידי היועץ המשפטי לממשלה, תוך חודש ימים לאחר שנודע להם על הפעולה;
 - (2) אם לא נודע לנציג או ליועץ המשפטי לממשלה על הפעולה - על ידי הקטין, תוך חודש ימים לאחר שהיה לבגיר.
6. סייג לביטול פעולות: פעולה משפטית של קטין שדרכם של קטינים בגילו לעשות כמות, וכן פעולה משפטית בין קטין לבין אדם שלא ידע ולא היה עליו לדעת שהוא קטין, אינה ניתנת לביטול כאמור בסעיף 5, אף שנעשתה שלא בהסכמת נציגו, אלא אם היה בה משום נזק של ממש לקטין או לרכושו.
- א6. פעולות בטלות (תיקון: תשל"ג): פעולה משפטית של קטין שהיא רכישת נכס באשראי או במקח-אגב-שכירות, שכירות-נכס או קבלת שירות באשראי, אין לה תוקף, על אף האמור בסעיפים 5 ו-6, כל עוד לא באה עליה הסכמה נציגו; לעניין סעיף זה, "אשראי" - לרבות תשלום בשיעורים.

7. פעולות טעונות אישור בית המשפט: פעולה משפטית של קטין טעונה אישור בית המשפט אם היתה טעונה אישור כזה אילו נעשתה בידי נציגו; ואין תוקף לפעולה כל עוד לא בא עליה אישור בית המשפט.
8. הכרזת פסלות: אדם שמחמת מחלת-נפש או ליקוי בשכלו אינו מסוגל לדאוג לענייניו, רשאי בית המשפט, לבקשת בן-זוגו או קרובו או לבקשת היועץ המשפטי לממשלה או בא-כוחו, ולאחר ששמע את האדם או נציגו, להכריזו פסול דין.
9. פעולות של פסול דין: על פעולה משפטית של מי שהוכרז פסול-דין יחולו, בשינויים המחויבים, הוראות הסעיפים 4 ו-7.
10. ביטול ההכרזה: אדם שהוכרז פסול-דין, רשאי בית המשפט, לבקשתו, לבקשת בן-זוגו או קרובו או לבקשת היועץ המשפטי לממשלה או בא-כוחו, ולאחר ששמע את פסול הדין, לבטל את הכרזת הפסלות אם מצא שההכרזה לא היתה מוצדקת או שהתנאים להכרזה חדלו להתקיים.
11. חישוב גיל: כל מקום שמדובר בו, בניב כל שהוא, באדם בגיל פלוני, ייחשב גילו מתחילת היום בו הוא נולד, והוא כשאין כוונה אחרת מפורשת או משתמעת; יום מתחיל עם שקיעת החמה של היום שלפניו ונגמר עם שקיעת החמה של אותו יום.
12. חזקת תאריך הלידה: ידועה שנת לידתו של אדם ולא ידוע יום לידתו, חזקה שנוולד באחד בניסן של אותה שנה; ידוע חודש לידתו של אדם ולא ידוע יום לידתו, חזקה שנוולד ביום החמישה עשר של אותו חודש.
13. שמירת דינים: הוראות פרק זה אינן חלות על כשרותו של אדם לפעולות הקובעות או משנות את מעמדו האישי, ואינן גורעות מכל דין הקובע לעניין פלוני גיל כשרות או תוצאות של שלילת כשרות או הגבלתה או הקובע תוצאות של הצהרת-מוות.
14. המרת דתו של קטין (תיקון: תשכ"ה, תשמ"א, תשנ"ו)
- (א) לא תומר דתו של קטין אלא אם שני הוריו נתנו מראש הסכמתם בכתב או שבית-המשפט, לפי בקשת אחד ההורים או לפי בקשת האפוטרופוס של הקטין, אישר מראש את המרת הדת.
- (ב) מלאו לקטין 10 שנים, לא תומר דתו אלא אם, נוסף על הסכמת הוריו או אישור בית-המשפט לפי סעיף-קטן (א), נתן גם הוא מראש הסכמתו בכתב.
- (ג) לא תומר דתו של קטין אלא בדת של הוריו או של אחד מהוריו, או של אדם שהקטין היה סמוך על שולחנו, מתוך כוונה לאמצו, בששת החודשים שקדמו להגשת הבקשה להמרת הדת, ובתנאי שבית המשפט שוכנע כי ההמרה דרושה לשם אימוצו של הקטין בידי אותו אדם לפי חוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981.
- (ד) המרת דתו של קטין בניגוד להוראות סעיף זה - אין לה תוקף משפטי.

פרק שני: הורים וילדיהם הקטינים

14. מעמד ההורים: ההורים הם האפוטרופוסים הטבעיים של ילדיהם הקטינים.
15. תפקידי ההורים: אפוטרופוסות ההורים כוללת את החובה והזכות לדאוג לצורכי הקטין, לרבות חינוכו, לימודיו, הכשרתו לעבודה ולמשלח-יד ועבודתו, וכן שמירת נכסיו, ניהולם ופיתוחם; וצמודה לה הרשות להחזיק בקטין ולקבוע את מקום-מגוריו, והסמכות לייצגו.
16. חובת ציות קטין: הקטין חייב תוך כיבוד אב ואם, לציית להוריו בכל עניין הנתון לאפוטרופוסותם.
17. קנה מידה לחובת ההורים: באפוטרופוסותם לקטין חייבים ההורים לנהוג לטובת הקטין כדרך שהורים מסורים היו נוהגים בנסיבות העניין.
18. שיתוף בין ההורים: בכל עניין הנתון לאפוטרופוסותם חייבים שני ההורים לפעול תוך הסכמה; הסכמתו של אחד מהם לפעולתו של רעהו יכולה להינתן מראש או למפרע, בפירוש או מכללל, לעניין מסוים או באופן כללי; וחזקה על הורה שהסכים לפעולת רעהו כל עוד לא הוכח היפוכו של דבר. בעניין שאינו סובל דיחוי רשאי כל אחד מההורים לפעול על דעת עצמו.
19. הכרעת בית המשפט: לא באו ההורים לידי הסכמה ביניהם בעניין הנוגע לרכוש הקטין, רשאי כל אחד מהם לפנות לבית-המשפט והוא יכריע בדבר. לא באו ההורים לידי הסכמה ביניהם בעניין אחר הנתון לאפוטרופוסותם, רשאים הם יחד לפנות לבית-המשפט, ובית-המשפט, אם לא עלה ביזו להביאם לידי הסכמה ואם ראה שיש מקום להכריע בדבר, יכריע הוא בעצמו או יטיל את ההכרעה על מי שימצא לנכון.
20. פעולות טעונות אישור בית המשפט: ואלה הפעולות שבהן אין ההורים מוסמכים לייצג את הקטין בלי שבית-המשפט אישרן מראש:
 - (1) העברה, שעבוד, חלוקה או חיסול של יחידה משקית בחקלאות, בתעשייה, במלאכה או במסחר, או של דירה;
 - (2) פעולה שתוקפה תלוי ברישום בפנקס המתנהל על פי חוק;
 - (3) נתינת מתנות, זולת מתנות ותרומות הניתנות לפי הנהוג בנסיבות העניין;
 - (4) נתינת ערבות;
 - (5) פעולה משפטית בין הקטין לבין הוריו או קרובי-הוריו, זולת קבלת מתנות הניתנות לקטין.
21. הגנת צד שלישי: פעולה של הורים הטעונה אישור לפי סעיף 20(5) תהא בת-תוקף אף באין אישור אם נעשתה כלפי אדם שלא ידע ולא היה עליו לדעת שהיא טעונה אישור.
22. אחריות ההורים: ההורים לא ישאו באחריות לנזק שגרמו לקטין תוך מילוי תפקידי אפוטרופוסותם, אלא אם פעלו שלא בתום-לב או לא נתכוונו לטובת הקטין; הם לא ישאו באחריות לנזק שגרמו לרכושו של הקטין תוך מילוי תפקידי אפוטרופוסותם, אם פעלו בתום-לב ונתכוונו לטובת הקטין.

23. הכנסות הקטין ונכסיו: קטין הסמוך על שולחן הוריו ויש לו הכנסות מעבודתו או מכל מקור אחר, הכנסותיו ישמשו, במידה נאותה לפי הנהוג בנסיבות דומות, לקיום משק-הבית המשפחתי ולסיפוק צורכי הקטין עצמו; אולם נכסיו של הקטין לא ישמשו למטרות אלה, אלא במידה שבית-המשפט אישר שההורים אינם יכולים לקיים את משק הבית המשפחתי ולספק את צורכי הקטין.
24. הסכם בין הורים החיים בנפרד: היו הורי הקטין חיים בנפרד - בין שנישואיהם הותרו או הופקעו ובין שעדיין קיימים - רשאים הם להסכים ביניהם על מי מהם תהיה האפוטרופוסות לקטין, כולה או מקצתה, מי מהם יחזיק בקטין, ומה יהיו זכויות ההורה שלא יחזיק בקטין לבוא עמו במגע; הסכם כזה טעון אישור בית-המשפט, ומשאושר, דינו - לכל ענין זולת ערעור - כדין החלטת בית-המשפט.
25. קביעת בית המשפט באין הסכם בין ההורים: לא באו ההורים לידי הסכם כאמור בסעיף 24, או שבאו לידי הסכם אך ההסכם לא בוצע, רשאי בית-המשפט לקבוע את העניינים האמורים בסעיף 24 כפי שייראה לו לטובת הקטין, ובלבד שילדים עד גיל 6 יהיו אצל אמם אם אין סיבות מיוחדות להורות אחרת.
26. הורה שאינו מסוגל למלא חובתו: הורה שאינו מסוגל למלא חובותיו לפי פרק זה בנוגע לרכושו של ילדו הקטין, או מזניח חובות אלה, או שנשקפת ממנו סכנה לרכושו של הקטין, רשאי בית-המשפט להורות שיחולו עליו, בשינויים המחויבים, ההוראות החלות על אפוטרופוסות לפי הסעיפים 44, 50 עד 54, 58 ו-59, כולן או מקצתן.
27. שלילת האפוטרופוסות או הגבלתה (תיקון: תשמ"ג): הורה של קטין שבית-משפט שלום נקט כלפיו בדרך האמורה בסעיף 3(3) או (4) לחוק הנוער (טיפול והשגחה), תש"ך-1960, רשאי בית-המשפט לשלול ממנו את אפוטרופוסותו על הקטין או להגבילה. הוא הדין אם הוכח להנחת דעתו של בית-המשפט כי נתמלאו התנאים שבהם היה בית-משפט שלום נוקט כלפי ההורה בדרך האמורה.
28. אפוטרופוס בנוסף על ההורה (תיקון: תשמ"ג): מת אחד ההורים, תהא האפוטרופוסות על הקטין להורה השני; ואולם רשאי בית-המשפט, בנוסף על אותו הורה, למנות לקטין אפוטרופוס באופן כללי או לעניינים שיקבע בית המשפט; והוא הדין אם אחד ההורים הוכרז פסול-דין, או שאינו מסוגל למלא חובותיו לפי פרק זה, או שבית-המשפט קבע, בהחלטה מנומקת, כי ההורה נמנע, ללא סיבה סבירה, מלמלא את חובותיו האמורות, כולן או מקצתן, או שהאפוטרופוסות לקטין נשללה על ידי בית-המשפט, וכן אם אחד ההורים אינו ידוע, או שלא היה נשוי להורה השני ולא הכיר בקטין כבילדו.
- 28א. זכותם של הורים שכולים (תיקון: תשל"ו): מת אחד ההורים של קטין, רשאי בית-המשפט לתת הוראות בענין המגע בין הורי המת לבין הקטין.
29. הורה שאפוטרופוסותו הוגבלה: הוגבלה אפוטרופוסותו של אחד ההורים, רשאי בית-המשפט, בנוסף על ההורים, למנות לקטין אפוטרופוס לעניינים שיקבע.
30. סייגים לסעיפים 28, 29: לא ימנה בית-המשפט אפוטרופוס בנוסף על הורה, אלא אם ראה סיבה מיוחדת לכך לטובת הקטין ולאחר שניתנה הזדמנות להורה להשמיע טענותיו; מונה אפוטרופוס כאמור, יחולו הוראות הסעיפים 45 ו-46, בשינויים המחויבים.

31. נכסים שאינם בהנהלת ההורים: מי שהיקנה לקטין נכס במתנה או בצוואה והיתנה שניהול הנכס יהיה בידי אחד מהורי הקטין בלבד או בידי אדם זולת הורי הקטין, תנאי קיים על אף האמור בפרק זה; צוין אדם זולת ההורים לנהל נכס כזה, יחולו עליו הוראות הפרק השלישי, כולל סעיף 64.

32. שמירת דינים: הוראות פרק זה אינן גורעות מחובת ההורים לתשלום מזונות לילדיהם הקטינים לפי הוראות חוק לתיקון דיני המשפחה (מזונות), תשי"ט-1959.

פרק שלישי: האפוטרופוסים על פי מינוי

33. אימתי יתמנה אפוטרופוס (תיקון: תשמ"ג)

(א) בית-המשפט רשאי למנות אפוטרופוס -

(1) לקטין ששני הוריו מתו או שהוכרזו פסולי-דין או שהאפוטרופוסות לקטין נשללה מהם לפי סעיף 27 או הוגבלה לפי סעיף 29 או שהם אינם מסוגלים למלא כלפי הקטין את חובותיהם לפי הפרק השני או שהם נמנעים, ללא סיבה סבירה, מלמלא את חובותיהם האמורות, כולן או מקצתן.

(2) לקטין - בנסיבות האמורות בסעיף 28 או בסעיף 29;

(3) לפסולי-דין;

(4) לאדם אחר שאינו יכול, דרך קבע או דרך ארעי, לדאוג לענייניו, כולם או מקצתם, ואין מי שמוסמך ומוכן לדאוג להם במקומו;

(5) לאדם שאין עדיין אפשרות לזהותו;

(6) לעובר.

(ב) בקשה למינוי אפוטרופוס לאדם יכול שתוגש בידי בן זוגו או קרובו או בידי היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו.

34. מי יכול להיות אפוטרופוס (תיקון: תשס"ב): יכול להתמנות אפוטרופוס אחד מאלה:

(1) יחיד;

(2) תאגיד;

(3) האפוטרופוס הכללי;

(4) ועדת אפוטרופוסות לנפגעי השואה לגבי נפגעי השואה שהרכבה:

(1) נציג משרד הבריאות;

(2) נציג גוף המטפל בענייני נפגעי השואה.

מינה בית-המשפט תאגיד להיות אפוטרופוס, רשאי הוא לקבוע יחיד שיבצע את תפקידי האפוטרופוס מטעם התאגיד.

35. עדיפות בבחירת האפוטרופוס (תיקון: תשס"ד)
- (א) בית-המשפט ימנה לאפוטרופוס מי שנראה לו בנסיבות העניין מתאים ביותר לטובת החסוי.
- (ב) במינוי אפוטרופוס לקטין לפי סעיף 33(א)(1) ייתן בית המשפט עדיפות לאדם מתאים שהוא בן משפחתו של הקטין, אלא אם כן מצא כי בנסיבות העניין יהיה זה לטובת הקטין למנות לו אפוטרופוס שאינו בן משפחתו; בסעיף קטן זה, "בן משפחה" - אח, אחות, הורה של הורה, אח או אחות של הורה, בן זוג או בת זוג של הורה.
36. שמיעת החסוי על ידי בית המשפט: לפני מינוי האפוטרופוס ישמע בית-המשפט את דעת החסוי אם הוא מסוגל להבין בדבר וניתן לברר דעתו.
37. הסכמת האפוטרופוס: לא יתמנה אפוטרופוס אלא מי שהביע לבית-המשפט את הסכמתו לכך.
38. תפקידי האפוטרופוס לקטין ולפסול דין: אפוטרופוס של קטין חייב לדאוג לצורכי הקטין, לרבות חינוכו, לימודיו, הכשרתו לעבודה ולמשלח-יד ועבודתו, וכן חייב הוא בשמירת נכסי הקטין, ניהולם ופיתוחם; הוא רשאי להחזיק בקטין ולקבוע את מקום-מגוריו והוא מוסמך לייצגו; והכל אם לא הגביל בית-המשפט את תפקידי האפוטרופוס, והוא הדין, בשינויים המחויבים, באפוטרופוס של פסול-דין.
39. תפקידי של אפוטרופוס אחר: אפוטרופוס שאינו של קטין או של פסול-דין חייב לדאוג לעניינים שנמסרו לו על ידי בית-המשפט.
40. פטור ממזונות: אין במינוי אדם כאפוטרופוס כדי לחייבו במזונותיו של החסוי.
41. קנה מידה לאפוטרופוסות: במילוי תפקידיו חייב האפוטרופוס לנהוג לטובת החסוי כדרך שאדם מסור היה נהג בנסיבות העניין.
42. הקשר עם החסוי: בענייני האפוטרופוסות חייב האפוטרופוס לשמוע את דעת החסוי אם הוא מסוגל להבין בדבר וניתן לברר דעתו.
43. ציות להוראות האפוטרופוס: החסוי חייב למלא אחרי הוראות האפוטרופוס בענייני האפוטרופוסות שנקבעו על ידי בית-המשפט.
44. הוראות בית המשפט: בית-המשפט רשאי, בכל עת, לבקשתו של האפוטרופוס או של היועץ המשפטי לממשלה או בא-כוחו או של צד מעוניין ואף מיוזמתו הוא, לתת לאפוטרופוס הוראות בכל עניין הנוגע למילוי תפקידיו; וכן רשאי בית-המשפט, לבקשת האפוטרופוס, לאשר פעולה שעשה.
45. מינוי אפוטרופוסים אחדים: בית-המשפט רשאי, אם ראה סיבה מיוחדת לכך, למנות לחסוי יותר מאפוטרופוס אחד. משעשה כן, יחליט בית-המשפט אם להטיל את תפקידי האפוטרופוסות על האפוטרופוסים במשותף או לחלקם ביניהם.
46. דין אפוטרופוסים משותפים: הטיל בית-המשפט תפקידי אפוטרופוסות על שני אפוטרופוסים או יותר במשותף, יחולו ההוראות הבאות, זולת אם הורה בית-המשפט אחרת:
- (1) האפוטרופוסים חייבים לפעול תוך הסכמה; בעניין שדעותיהם חלוקות, יפעלו כפי שיחליט בית-המשפט;

- (2) פעולה של אחד או של אחדים מן האפוסטרופוסים טעונה הסכמת האחרים או אישור בית-המשפט, מראש או למפרע;
- (3) בענין שאינו סובל דיחוי רשאי כל אדם מהאפוסטרופוסים לפעול על דעת עצמו;
- (4) האפוסטרופוסים אחראים לחסוי יחד ולחוד;
- (5) נתפנה מקומו של אחד מן האפוסטרופוסים או שחדל לפעול, זמנית או לצמיתות, חייבים האחרים להודיע על כך מיד לבית-המשפט, והם חייבים ומוסמכים להמשיך בתפקידיהם כל עוד לא קבע בית-המשפט אחרת.
47. סמכויות האפוסטרופוס ואישור בית המשפט (תיקון: תש"ל): האפוסטרופוס מוסמך לעשות כל הדרוש למילוי תפקידיו; בפעולות המנויות להלן אין הוא מוסמך לייצג את החסוי מבלי שבית המשפט אישרן מראש:
- (1) העברה, שעבוד, חלוקה או חיסול של יחידה משקית בחקלאות, בתעשייה, במלאכה או במסחר, או של דירה;
- (2) השכרה שחוקי הגנת הדייר חלים עליה;
- (3) פעולה שתוקפה תלוי ברישום בפנקס המתנהל על פי חוק;
- (4) נתינת מתנות זולת מתנות ותרומות הניתנות לפי הנהוג בנסיבות העניין;
- (5) נתינת ערבות;
- (6) פעולה אחרת שבית-המשפט קבע, בצו-המינוי או לאחר מכן, כטעונה אישור כאמור.
48. פעולות שיש בהן ניגוד אינטרסים: בפעולה משפטית בין החסוי לבית האפוסטרופוס, בן-זוגו או קרוביו של האפוסטרופוס, זולת מתנות הניתנות לחסוי, ובפעולה משפטית בין החסוי לבין חסוי אחר של אותו אפוסטרופוס, אין האפוסטרופוס מוסמך לייצג את החסוי מבלי שבית-המשפט או אפוסטרופוס אחר שנתמנה למטרה זו אישרן מראש.
49. הגנת צד שלישי: פעולה של אפוסטרופוס הטעונה הסכמה או אישור לפי סעיף 46(2) וסעיף 47(6) תהא בת-תוקף אף באין הסכמה או אישור כזה אם נעשתה כלפי אדם שלא ידע ולא היה עליו לדעת שהיא טעונה הסכמה או אישור.
50. השקעות: כספי החסוי, במידה שאינם דרושים לצרכיו השוטפים, חייב האפוסטרופוס להחזיקם או להשקיעם כדרוש לשם שמירת הקרן והבטחת פירות באחד הדרכים שקבע לכך שר המשפטים בתקנות או בדרך שהורה בית-המשפט.
51. פרטה (תיקון: תשמ"ה): האפוסטרופוס חייב להגיש לאפוסטרופוס הכללי, תוך שלושים ימים מיום מינויו, פרטה של נכסי החסוי, כולל חובותיו, זולת אם פטר אותו האפוסטרופוס הכללי מחובה זו או קבע מועד אחר להגשת הפרטה.
52. הוראות בנוגע לשומה (תיקון: תשמ"ה): בית-המשפט רשאי להורות -
- (1) שהאפוסטרופוס יגיש לאפוסטרופוס הכללי, במועד שקבע, שומת שווים של נכסי החסוי, ערוכה לתאריך שקבע בית-המשפט;
- (2) שהשומה האמורה תיערך על ידי שמאי או על ידי אדם אחר כפי שקבע בית המשפט.

53. חשבונות דו"ח ומתן ידיעות (תיקון: תשמ"ה): האפטרופוס חייב, בכל עניני האפטרופסות, לנהל חשבונות, להגיש לאפטרופוס הכללי דין-וחשבון כפי שיורה, אך לפחות אחת לשנה ובגמר תפקידו או בפקיעת האפטרופסות, ולהמציא לאפטרופוס הכללי ידיעות מלאות לפי דרישתו. שר המשפטים רשאי להתקין תקנות בדבר החשבונות שעל האפטרופוסים לנהל.
54. בדיקת דו"חות (תיקון: תשמ"ה): שר המשפטים רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, להתקין תקנות בדבר אופן בדיקת הפרטה והדו"חות בידי האפטרופוס הכללי, ורשאי הוא לקבוע סוגי דו"חות שהאפטרופוס הכללי פטור מבדיקתם, בתנאים שייקבעו.
55. הוצאות האפטרופוס: ההוצאות הסבירות שהאפטרופוס הוציא במילוי תפקידיו חלות על החסוי, ורשאי האפטרופוס להחזירן לעצמו מנכסי החסוי.
56. שכר האפטרופוס (תיקון: תשמ"ג)
- (א) בית-המשפט רשאי לקבוע לאפטרופוס שכר אם ראה טעם לכך בנסיבות העניין; שכר האפטרופוס שנקבע על ידי בית-המשפט חל על החסוי ורשאי האפטרופוס לקבלו מנכסי החסוי.
- (ב) שר המשפטים רשאי לקבוע כללים בדבר השכר שבית-המשפט רשאי לקבוע לאפטרופוס.
57. אחריות האפטרופוס: האפטרופוס אחראי לנזק שגרם לחסוי או לרכושו. בית-המשפט רשאי לפטרו מאחריותו, כולה או מקצתה, אם פעל בתום לב ונתכוון לטובת החסוי. האפטרופוס אינו נושא באחריות אם פעל בתום לב לפי הוראות בית המשפט או קיבל אישור; אם מראש ואם למפרע.
58. ערובה: בית-המשפט רשאי, לפני מינויו של אפטרופוס או אחרי כן, לדרוש שהאפטרופוס ישעבד נכסים או ימציא ערבות להבטחת מילוי תפקידיו וחובותיו, ורשאי בית המשפט, בכל עת, לדרוש ערובה נוספת או לשחרר ערובה שניתנה, כולה או מקצתה.
59. מימוש הערובה: ערובה לפי סעיף 58 תינתן לזכות החסוי, והאפטרופוס הכללי מוסמך לייצגו בכל הנוגע למימושה.
60. התפטרות האפטרופוס: האפטרופוס רשאי, על ידי הודעה בכתב לבית-המשפט, להתפטר מתפקידו; ההתפטרות אינה תופסת אלא אם בא עליה אישור בית-המשפט ומן היום שנקבע לכך באישור.
61. פיטורי האפטרופוס: בית-המשפט רשאי לפטר אפטרופוס אם לא מילא תפקידיו כראוי או אם ראה בית-המשפט סיבה אחרת לפיטוריו.
62. פקיעת האפטרופסות: אפטרופסות על קטין פוקעת בהגיעו לבגרות; על פסול-דין - עם ביטול פסלותו על ידי בית-המשפט; על מי שאינו קטין או פסול-דין - אם קבע בית-המשפט שחדלו סיבות האפטרופסות או שהושגה מטרתה; פקיעת אפטרופסות כזאת היא מן היום שנקבע לכך על ידי בית-המשפט; אפטרופסות על כל אדם פוקעת במות החסוי.
63. סיום תפקידו של האפטרופוס (תיקון: תשמ"ג): בהתפטרותו ובפיטוריו של האפטרופוס ובפקיעת האפטרופסות חייב האפטרופוס - ובמותו חייבים יורשיו - למסור לחסוי או למי שקבע בית-המשפט את נכסי החסוי הנמצאים בידו או בפיקוחו, ואת המסמכים הנוגעים לנכסים אלה; ורשאי בית-המשפט

להורות שהאפוטרופוס יהא חייב ומוסמך לסיים פעולות שבית-המשפט קבע, במידה שהדבר דרוש לטובת החסוי, רכושו או עזבונו.

64. הוראות צוואה של הורה החסוי או בן זוגו: מתו הורי החסוי או אחד מהוריו או בן-זוגו, ובצוואתם ציינו שמו של אפוטרופוס או הורו בענין מהעניינים הנתונים לפי פרק זה לשיקול-הדעת של בית-המשפט או של האפוטרופוס, יפעלו בית-המשפט והאפוטרופוס בהתאם להוראות אלה שבצוואה, אם קוימה כדין, זולת אם ראו שטובת החסוי דורשת לסטות מהן; אין בסעיף זה כדי לגרוע מהוראות סעיף 28 בנוגע לאפוטרופוסותו של ההורה שנשאר בחיים.

65. האפוטרופוס הכללי כאפוטרופוס (תיקון: תשל"ח, תשמ"ג, תשמ"ה): נתמנה האפוטרופוס הכללי כאפוטרופוס, לא יחולו הוראות הסעיפים 37, 50, 57, 58, 59 ו-60.

66. אפוטרופוס שהיה פגם במינויו: פועלה של אפוטרופוס תהא בת תוקף אף שהיה פגם במינויו, אם נעשתה כלפי אדם שלא ידע ולא היה עליו לדעת על הפגם.

67. אפוטרופוס למעשה: מי שפועל כאפוטרופוס, חובותיו ואחריותו כלפי החסוי יהיו לפי הוראות פרק זה, אף אם לא נתמנה כלל או שהיה פגם במינויו או שהתפטר או פוטר או שפקעה אפוטרופוסותו.

67א. ועדה לענייני אפוטרופוסות לנפגעי שואה (תיקון: תשס"ב)

(א) שר העבודה והרווחה ימנה ועדה לענייני אפוטרופוסות לנפגעי השואה וזה הרכבה:

(1) נציג משרד העבודה והרווחה שהוא פקיד סעד ראשי לסדרי דין שנתמנה לפי חוק הסעד (סדרי דין בענייני קטינים, חולי נפש ונעדרים), התשט"ו-1955, או פקיד סעד שהתמנה לפי החוק האמור שהציע פקיד הסעד הראשי;

(2) נציג משרד הבריאות, שיציע שר הבריאות;

(3) נציג משרד המשפטים, שיציע שר המשפטים.

(ב) החסוי, אפוטרופוסו, קרובו, מנהל בית חולים שבו מאושפז חסוי וכל אדם המטפל בחסוי רשאי לפנות לוועדה בכל שאלה המתעוררת בקשר לטיפול בחסוי או בדבר הצורך במינוי או בהחלפת אפוטרופוס לחסוי.

(ג) הוועדה תבחן כל פנייה כאמור בסעיף קטן (ב) והיא רשאית ליתן את המלצותיה לאפוטרופוס בעניינים הנוגעים לטיפול בחסוי וכן לפנות ליועץ המשפטי לממשלה או לנציגו ולאפוטרופוס הכללי, ולהמליץ להם לנקוט פעולות על פי סמכותם, לרבות פנייה לבית משפט לפי חוק זה.

פרק רביעי: הוראות שונות

68. סמכות כללית לאמצעי שמירה (תיקון: תש"ל, תשמ"ג)
- (א) בית המשפט רשאי, בכל עת, לבקשת היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו או לבקשת צד מעוניין ואף מיוזמתו הוא, לנקוט אמצעים זמניים או קבועים הנראים לו לשמירת ענייניו של קטין, של פסול דין ושל חסוי, אם על ידי מינוי אפוטרופוס זמני או אפוטרופוס לדין, ואם בדרך אחרת; וכן רשאי בית המשפט לעשות, אם הקטין, פסול הדין או החסוי פנה אליו בעצמו.
- (ב) היתה הבקשה להורות על ביצוע ניתוח או על נקיטת אמצעים רפואיים אחרים, לא יורה על כך בית המשפט, אלא אם שוכנע, על פי חוות דעת רפואית, כי האמצעים האמורים דרושים לשמירת שלומו הגופני או הנפשי של הקטין, פסול הדין או החסוי.
69. מעמד היועץ המשפטי לממשלה (תיקון: תש"ל): היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו רשאים, אם הם סבורים שטובתו של קטין, של פסול דין או של חסוי או טובת הכלל מחייבת זאת, לפתוח בכל הליך משפטי, כולל ערעור, לפי חוק זה וכן להתייצב ולטעון בכל הליך כזה.
70. מעמדו של פקיד סעד: פקיד סעד שנתמנה לעניין חוק הסעד (סדרי דין בענייני קטינים, חולי נפש ונעדרים), תשט"ו-1955, רשאי בעניין לפי חוק זה שאינו תלוי ועומד בבית המשפט ואם ראה צורך בכך להגנתו של קטין, של פסול דין, של חסוי או של אדם הזקוק לאפוטרופוסות, לחקור כל מי שהוא סבור שיש לו ידיעות הנוגעות לאותו אדם, וחייב הנחקר לענות לפקיד הסעד תשובות כנות ומלאות, זולת אם התשובה עלולה להפילו; ורשאי פקיד הסעד, אם הורשה לכך על ידי בית המשפט, להיכנס לכל מקום בו נמצא או עשוי להימצא אדם כאמור.
71. שמירת דינים: הוראות הסעיפים 69 ו-70 אינן גורעות מהוראות חוק הסעד (סדרי דין בענייני קטינים, חולי נפש ונעדרים), תשט"ו-1955.
72. מעמדם של קרובים: בכל עניין לפי חוק זה רשאי בית המשפט, גם מיוזמתו הוא, לשמוע דעתם של קרובי הקטין, פסול הדין או החסוי, ככל שבית המשפט ימצא לרצוי לשמעם.
73. (בוטל) (תיקון: תשנ"ה)
74. שינוי החלטות: בית המשפט רשאי לשנות או לבטל החלטותיו לפי חוק זה אם נשתנו הנסיבות או נתגלו עובדות נוספות לאחר שנתן החלטתו.
75. (בוטל) (תיקון: תשנ"ה)
76. סמכות מבחינה בין לאומית: בתי המשפט בישראל מוסמכים -
- (1) להכריז אדם פסול דין או לבטל הכרזת פסלות אם מקום מושבו או מקום מגוריו של האדם הוא בישראל;
- (2) לפעול לפי הפרק השני והשלישי לחוק זה בכל מקרה שהצורך לעשות כן התעורר בישראל.
77. משפט בינלאומי פרטי: על עניני חוק זה יחול דין מקום מושבו של הקטין, פסול הדין או החסוי; אולם -
- (1) פעולה משפטית שנעשתה בישראל על ידי אדם שכשרותו המשפטית מוגבלת או נשללה והיא מן הפעולות שדרכם של בני אדם כאלה לעשות כמותן, וכן פעולה משפטית שנעשתה בישראל

בין אדם שכשרותו המשפטית מוגבלת או נשללה לבין מי שלא ידע ולא היה עליו לדעת על כך, תהא בת תוקף זולת אם היה בה משום נזק של ממש לאותו אדם או לרכושו;
(2) לעניין פעולה שנעשתה בישראל על ידי הוריו של קטין או על ידי אפוטרופוס אין לטעון כלפי צד שלישי שסמכותם של ההורים או של האפוטרופוס היתה מצומצמת מן הסמכות הנתונה להם לפי חוק זה, זולת אם אותו צד ידע או היה עליו לדעת על כך.

78. בית המשפט המוסמך (תיקון: תשנ"ה): הסמכויות הנתונות לפי חוק זה לבית המשפט יהיו של בית המשפט לענייני משפחה, בכפוף להוראות סעיף 79.

79. שמירת דינים ושיפוט: חוק זה אינו בא לפגוע בדיני נישואין וגירושין; הוא אינו בא להוסיף על סמכויות השיפוט של בתי דין דתיים ולא לגרוע מהן; ומקום שבית דין דתי מוסמך על פי דין לשפוט, יראו כל הוראה בחוק זה - פרט לסעיף 75 - שמדובר בה בבית משפט כאילו מדובר בה בבית דין דתי.

80. הגדרות (תיקון: תש"ל): בחוק זה -

"חסוי" - מי שבית המשפט מינה לו אפוטרופוס לפי סעיף 33, או מי שבית המשפט רשאי למנות לו אפוטרופוס כאמור, והוא אף כשעדיין לא הוברר אם נתקיימו התנאים למינוי, הכל לפי העניין;

"נציג" של אדם - הוריו או אפוטרופוסו הממונה, הכל לפי הוראות הפרק השני והשלישי;

"קרוב" - אב, אם, בן, בת, אח, אחות, סב, סבה, נכד, נכדה;

"מקום-מושב" - של אדם - המקום בו נמצא מרכז חייו; קטין, פסול דין וחסוי, חזקה עליו שמקום מושבו הוא במקום מושבו של נציגו כל עוד לא הוכח שמרכז חייו נמצא במקום אחר.

81. הוראות מעבר: מי שהוכרז פסול דין לפני תחילת חוק זה, רואים אותו מתחילת חוק זה כאילו הוכרז פסול דין לפי חוק זה; מי שנתמנה אפוטרופוס על ידי בית משפט או בית דין דתי מוסמך לפני תחילת חוק זה, רואים אותו מתחילת חוק זה כאילו נתמנה לפי חוק זה.

2. חוק הנוער (טיפול והשגחה), תש"ך - 1960

1. הגדרות (תיקון: תשל"א, תשנ"ה)

בחוק זה

"אחראי על קטין" - הורה, לרבות הורה חורג, מאמץ, אפוטרופוס או מי שהקטין נמצא במשמורתו או בהשגחתו;

"בית המשפט" - בית משפט שלום שהוא בית משפט לנוער כמשמעותו בחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשל"א - 1971;

"ועדה פסיכיאטרית מחוזית לילדים ולנוער" - ועדה כאמור בסעיף 24 לחוק טיפול בחולי נפש;

"חוק טיפול בחולי נפש" - חוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א - 1991;

"פסיכולוג מומחה" - פסיכולוג שאושר כמומחה לפי סעיף 8 לחוק הפסיכולוגים, התשל"ז - 1977;

"פסיכיאטר מומחה לילדים ולנוער" - כהגדרתו בסעיף 1 לחוק טיפול בחולי נפש;

"פסיכיאטר מחוזי" - כהגדרתו בסעיף 1 לחוק טיפול בחולי נפש.

"פקיד סעד" - כמשמעותו בחוק שירותי הסעד, תשי"ח - 1958;

"קטין" - מי שלא מלאו לו שמונה-עשרה שנה;

"רשות סעד" - לשכת סעד של רשות מקומית או מי שנתמנה על ידי שר הסעד כרשות סעד לעניין חוק זה.

2. קטין נזקק (תיקון: תשנ"ה)

קטין הוא נזקק כשנתקיים בו אחד מאלה:

- (1) לא נמצא אחראי עליו;
- (2) האחראי על הקטין אינו מסוגל לטפל בו או להשיג עליו או שהוא מזניח את הטיפול או ההשגחה;
- (3) הוא עשה מעשה שהוא עבירה פלילית ולא הובא בפלילים;
- (4) הוא נמצא משוטט, פושט יד או רוכל בניגוד לחוק עבודת הנוער, תשי"ג - 1953;
- (5) הוא נתון להשפעה רעה או שהוא חי במקום המשמש דרך קבע מקום עבירה;
- (6) שלומו הגופני או הנפשי נפגע או עלול להיפגע מכל סיבה אחרת.
- (7) הוא נולד כשהוא סובל מתסמונת חסר בסם (סינדרום גמילה).

2א. (בוטל) (תיקון: תש"ן)

3. דרכי טיפול והשגחה (תיקון: תשל"ח, תשנ"ה, תשנ"ו)

היה פקיד סעד סבור שקטין הוא נזקק ושלמען הטיפול בו וההשגחה עליו יש צורך בהחלטת בית המשפט, משום שאין הסכמת האחראי על הקטין, או שהוא מסכים אך אין הקטין מציית לו, רשאי הוא לפנות בבקשה אל בית המשפט לנקוט באחת או באחדות מהדרכים לפי סעיף זה, ומשנכח בית המשפט כי הקטין הוא נזקק, רשאי הוא -

- (1) לתת לקטין או לאחראי עליו כל הוראה הנראית לבית המשפט דרושה לטיפול בקטין או להשגחה עליו כולל לימודיו, חינוכו ושיקומו הנפשי;
- (2) להעמיד ידיד לקטין שישמש גם יועץ לאחראי עליו ולקבוע סמכויותיו ותפקידיו;
- (3) להעמיד את הקטין תחת השגחתו של פקיד סעד;
- (4) להוציא את הקטין ממשמורתו של האחראי עליו, אם ראה בית המשפט שאין דרך אחרת להבטיח את הטיפול וההשגחה, ולמסור אותו למשמורתה של רשות סעד אשר תקבע את מקום חסותו או להורות על החזקתו במעון או במעון נעול כמשמעותם בחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשל"א - 1971.
- (5) להורות כי הקטין ייבדק או יטופל לפי סעיפים 33 עד 37.
- (6) להורות על מסירת תוצאה חיובית של בדיקה לגילוי נגיפי איידס בקטין, לאחראי עליו.

3א. צו הגנה וצו למניעת הטרדה מאיימת (תיקון: תשנ"א, תשס"ב)

בית המשפט הן בעניינו של קטין רשאי, אם ראה צורך בכך, לתת צו הגנה על פי חוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ"א - 1991, וכן לתת צו מניעת הטרדה מאיימת על פי חוק מניעת הטרדה מאיימת, התשס"ב - 2001.

3ב. בדיקה נפשית במרפאה (תיקון: תשנ"ה)

- (א) בית משפט הן בעניינו של קטין רשאי להורות, לקטין או לאחראי על הקטין, כי על הקטין להתייצב לצורך אבחון מצבו הנפשי לבדיקה אצל פסיכיאטר מומחה לילדים ולנוער או אצל פסיכולוג מומחה, במקום שעליו יורה ובתנאים שיקבע, אם סבר, על סמך ראיות שהובאו בפניו, כי קיימת אפשרות של ממש כי הקטין זקוק לטיפול נפשי.
- (ב) בצו לפי סעיף זה, רשאי בית המשפט להורות כי התייצבות הקטין תהיה בלוויית האחראי עליו.
- (ג) צו לפי סעיף זה יעמוד בתוקפו 30 ימים.

ג3. בדיקה פסיכיאטרית באשפוז (תיקון: תשנ"ה)

- (א) בית משפט הדן בעניינו של קטין רשאי להורות על אשפוז הקטין בבית חולים שעליו יורה ובתנאים שיקבע, לצורך אבחון מצבו הנפשי של הקטין, אם סבר, על סמך חוות דעת של פסיכיאטר מחוזי, הנסמכת על חוות דעת של פסיכיאטר מומחה לילדים ולנוער שבדק את הקטין, כי קיימת אפשרות של ממש שהקטין חולה במחלת נפש או שיש לו הפרעה נפשית קשה והמחלה או ההפרעה עלולות לסכן את עצמו או את זולתו סיכון פיסי מיידי או להביא לנזק נפשי חמור להתפתחותו, וכי לא ניתן לאבחן את מצבו הנפשי של הקטין אלא בדרך של אשפוז.
- (ב) צו לפי סעיף זה יהיה לתקופה שקבע בית המשפט ושלא תעלה על שבעה ימים, ואולם רשאי מנהל בית החולים, אם נוכח כי הארכה כאמור חיונית לשם אבחון מצבו הנפשי של הקטין, להאריך את האשפוז לתקופה שלא תעלה על שבעה ימים נוספים.
- (ג) לעניין סעיף זה, סעיפים 33 עד 37, סעיף 11 וסעיף 23, "מנהל" ו-"בית חולים" - כהגדרתם בסעיף 1 לחוק טיפול בחולי נפש.

ד3. טיפול נפשי במרפאה (תיקון: תשנ"ה)

- (א) בית משפט הדן בעניינו של קטין רשאי להורות על טיפול נפשי בקטין, במקום שעליו יורה ובתנאים שיקבע, ובלבד שנתקיים אחד מאלה:
- (1) בית המשפט נוכח, על סמך חוות דעת של פסיכיאטר מחוזי הנסמכת על חוות דעת של פסיכיאטר מומחה לילדים ולנוער שבדק את הקטין, כי הקטין חולה במחלת נפש או אובחנה אצלו הפרעה נפשית, המצריכה טיפול פסיכיאטרי לשם מניעת סיכון פיסי לקטין או לזולתו או לשם מניעת נזק נפשי חמור להתפתחותו;
- (2) בית המשפט נוכח, על סמך חוות דעת של פסיכולוג מומחה שבדק את הקטין, כי מצבו הנפשי של הקטין מצריך טיפול פסיכולוגי לשם מניעת נזק נפשי להתפתחותו.
- (ב) צו לפי סעיף קטן (א) יהיה לתקופה שקבע בית המשפט ושלא תעלה על שלושה חודשים; בית המשפט רשאי, על סמך חוות דעת של פסיכיאטר או של פסיכולוג כאמור בסעיף קטן (א), המטפל בקטין, להאריך את תוקפו של הצו לתקופות נוספות שכל אחת מהן לא תעלה על שלושה חודשים.

ה3. אשפוז לצורך טיפול פסיכיאטרי (תיקון: תשנ"ה)

- (א) בית משפט הדן בעניינו של קטין רשאי להורות על אשפוזו של הקטין בבית חולים, לצורך קבלת טיפול נפשי, אם ראה על סמך חוות דעת של פסיכיאטר מחוזי, הנסמכת על חוות דעת של פסיכיאטר מומחה לילדים ולנוער שבדק את הקטין, כי נתקיים אחד מאלה:
- (1) הקטין חולה במחלת נפש ונתקיימו בו העילות לאשפוז כפוי לפי הוראות סעיף 9 לחוק טיפול בחולי נפש;

(2) הקטין חולה במחלת נפש או אובחנה אצלו הפרעה נפשית קשה, העלולות לסכן אותו או את זולתו סיכון פיסי מיידי או להביא לנזק נפשי חמור להתפתחותו אם לא יטופל בדרך של אשפוז כאמור, ובלבד שבית המשפט לא יורה על אשפוז הקטין, אלא אם כן נוכח, על סמך חוות דעת של ועדה פסיכיאטרית מחוזית לילדים ולנוער שבדקה את הקטין, כי לא ניתן לטפל בקטין אלא בדרך של אשפוז.

(ב) בית משפט הדן בעניין אשפוזו של קטין לפי סעיף קטן (א)(2), רשאי להורות לקטין או לאחראי עליו, כי על הקטין להתייצב בפני ועדה פסיכיאטרית מחוזית לילדים ולנוער לצורך בדיקתו.

(ג) צו לפי סעיף קטן (א)(2) יהיה לתקופה שקבע בית המשפט ושלא תעלה על 30 ימים; בית המשפט רשאי, על סמך המלצה של ועדה פסיכיאטרית מחוזית לילדים ולנוער, לפיה מוסיפים להתקיים בקטין התנאים לאשפוזו לפי סעיף קטן (א)(2), והמלווה בתוכנית טיפול, להאריך את תוקפו של הצו לתקופות נוספות, שכל אחת מהן לא תעלה על שלושה חודשים.

13. מעמדו של קטין המתנגד לאשפוז פסיכיאטרי (תיקון: תשנ"ה)

(א) בהליך לפי סעיף 4 לחוק טיפול בחולי נפש, בעניין קטין שמלאו לו חמש עשרה שנים, שאינו מסכים לאשפוז בבית חולים בידי האחראי עליו, יהיה הקטין משיב.

(ב) בהליך לפי סעיף זה ימנה בית המשפט לקטין עורך דין שייצגו, זולת אם הקטין בחר להיות מיוצג על ידי עורך דין מטעמו.

13. בקשת קטין לאשפוז פסיכיאטרי (תיקון: תשנ"ה)

(א) לבקשתו של קטין רשאי בית משפט להורות על בדיקה או על טיפול בו לפי סעיפים 33 עד 37, אף אם לא נתקיימו בו כל התנאים המנויים בהם ולמרות התנגדותו של האחראי על הקטין, ובלבד שנתקיימו שניים אלה:

(1) לקטין מלאו חמש עשרה שנים;

(2) בית המשפט נוכח כי הקטין מבין את מהות הבדיקה או הטיפול ואת השלכותיהם והוא מעוניין להיבדק או לקבל טיפול.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), לא יורה בית משפט על אשפוזו של קטין בבית חולים לצורך בדיקה או טיפול אלא לאחר שנוכח, על סמך חוות דעת של פסיכיאטר מחוזי, הנסמכת על חוות דעת של פסיכיאטר מומחה לילדים ולנוער שבדק את הקטין, כי מצבו הנפשי של הקטין מצריך אשפוז בבית חולים לצורך בדיקה או טיפול.

4. ערובה

רשאי בית המשפט לחייב את הקטין ואת האחראי עליו במתן ערובה למילוי הוראותיו של בית המשפט.

5. העמדת ידיד

לא יעמיד בית המשפט ידיד אלא בהסכמתו.

6. דת

בבחירת ידיד ובבחירת מקום חסותו של קטין יושם לב, בין השאר, לדתו של הקטין.

7. זכויות האחראי וחובותיו

הוראות חוק זה אינן גורעות מזכויות האחראי על קטין ומחובותיו לפי דין אחר, אלא במידה שבית המשפט הגבילן לצורכי חוק זה.

8. שמיעת הקטין, האחראי ופקיד הסעד (תיקון: תשנ"ה)

לא יתן בית משפט החלטה לפי חוק זה אלא לאחר שפקיד סעד הגיש לו תסקיר ולאחר שנתן לקטין, לאחראי עליו ולפקיד הסעד הזדמנות לטעון טענותיהם ולהציע הצעותיהם; על תסקיר כאמור יחולו הוראות חוק הסעד (סדרי דין בענייני קטינים, חולי נפש ונעדרים), תשט"ו - 1955, בשינויים המחויבים לפי העניין.

א.8. הזמנת אחראי על קטין (תיקון: תש"ן)

הזמין בית המשפט אחראי על קטין להתייצב בפניו בהליך לפי חוק זה והאחראי על הקטין לא התייצב, רשאי בית המשפט לצוות על הבאתו ויחולו לעניין זה סעיפים 73 עד 73 לחוק בתי המשפט (נוסח משולב), התשמ"ד - 1984, בשינויים המחויבים.

ב.8. דיון בהעדר האחראי (תיקון: תשנ"ו)

על אף הוראות סעיפים 8-8א לא יוזמן אחראי על קטין לדיון בעניין קטין ולא יהיה נוכח בו, אם הדיון הוא בעניין חוק לגילוי נגיפי איידס בקטינים, התשנ"ו - 1996, אלא אם כן הורה בית משפט אחרת.

ג.8. מינוי אפוטרופוס לדין (תיקון: תש"ס)

בית המשפט הדין בעניינו של קטין, רשאי, בכל עת, למנות לקטין אפוטרופוס לדין, או לעניינים הנובעים מן ההליך שבפניו, אם מצא כי הדבר דרוש לטובת הקטין ולשם שמירה על ענייניו.

9. העדר הקטין מבית המשפט

על אף האמור בסעיף 8, רשאי בית המשפט להימנע מלהזמין קטין לפניו, אם הוא סבור שהקטין אינו מסוגל להבין את העניין או שהבאתו עלולה לסכן את שלומו.

9א. מניעת עדותו של קטין (תיקון: תשל"ב)

בית המשפט רשאי להימנע מלהזמין קטין כעד בהליכים לפי חוק זה, או להפסיק עדותו, אם היה סבור שמתן העדות עלול לסכן את שלומו של הקטין; במקרה זה רשאי הוא לקבל כראיה עדות שגבה ורשם חוקר-נוער, לפי חוק לתיקון דיני הראיות (הגנת ילדים), תשט"ו - 1955, או זכרון דברים או דין-וחשבון שרשם חוקר-נוער בשעת חקירה או לאחריה.

9ב. דין ראיות קודמות על נזקקות (תיקון: תשל"ב)

בית המשפט, בבואו להחליט אם קטין הוא נזקק לפי סעיף 2(2) ו-5), רשאי לקבל כראיה עדויות שהושמעו לאותו עניין לגבי אחיו ואחיותיו של הקטין, ובלבד שלא יכריע על סמך עדויות אלה בלבד; בית המשפט ישמע את העדויות מחדש אם ביקש זאת אחד הצדדים.

10. הוצאות טיפול

רשאי בית המשפט לחייב את הקטין ואת הוריו לשאת בהוצאות הכרוכות בטיפול ובהשגחה לפי חוק זה, בין בשלמותן ובין בחלקן, וחייב זה כוחו יפה גם לאחר שפקעה ההחלטה בדבר דרכי הטיפול וההשגחה.

11. אמצעי חירום (תיקון: תשנ"ה)

(א) היה פקיד סעד סבור כי קטין הוא נזקק ונשקפת לו סכנה תכופה או שהוא נזקק לטיפול רפואי או אחר שאינו סובל דיחוי, רשאי הוא לנקוט את כל האמצעים הדרושים, לדעתו, למניעת אותה סכנה או למתן אותו טיפול אף ללא הסכמת האחראי על הקטין, ובלבד שלא יוחזק קטין יותר משבוע ימים מחוץ לרשותו של האחראי עליו אלא באישור בית המשפט.

(ב) אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי להסמיך פקיד סעד להורות ללא הסכמת האחראי על הקטין, כי הקטין ייבדק בדיקה פסיכיאטרית או כי יאושפז בבית חולים, אך רשאי פקיד הסעד לנקוט אחת מאלה:

(1) לפנות בעניינו של הקטין לפסיכיאטר מחוזי, על מנת שישקול אם להורות כי הקטין יובא בדחיפות לבדיקה פסיכיאטרית לפי סעיף 6 לחוק טיפול בחולי נפש;

(2) להביא קטין לבית חולים לשם בדיקה רפואית, נפשית וגופנית, בידי פסיכיאטר מומחה לילדים ולנוער, לצורך החלטה לפי סעיף 5 לחוק טיפול בחולי נפש.

12. החלטות ביניים

רשאי בית המשפט, בהחלטת-ביניים, אף לפני שמיעת הקטין או האחראי עליו ולפני קבלת תסקיר, להורות על נקיטת אמצעים זמניים לגבי הקטין ולאשר אמצעי-חירום שנגקטו לגביו על ידי פקיד סעד; החלטת-ביניים כאמור תפקע כעבור שלושים יום מיום הינתנה אם לא הוארכה תקופת-תוקפה כאמור בסעיף 14.

13. תקופות החלטות

החלטה של בית המשפט לפי חוק זה לא תינתן לתקופה העולה על שלוש שנים; אולם רשאי בית המשפט להאריך את תוקפה מדי פעם לתקופה שלא תעלה על שלוש שנים.

14. שינוי החלטות

רשאי בית המשפט, לפי בקשת הקטין, האחראי עליו, ידיד, פקיד סעד או כל אדם שהוטלה עליו חובה בהחלטה לפי חוק זה, לשנות החלטה שניתנה לפי חוק זה, להאריך או לקצר את תקופת-תוקפה, לבטלה או לתת הוראות להוצאתה לפועל; ואולם רשאי בית המשפט שלא להיזקק לבקשה כאמור אלא אחת לשלושה חדשים.

15. פטור על ידי שר הסעד

על אף האמור בסעיף 14, רשאי שר הסעד בכל עת, אם היה סבור שטובת הקטין דורשת זאת, לפטור את הקטין וכל אדם אחר מן החובות שהוטלו עליהם לפי סעיף 3, פיסקות (2), (3) או (4), בין בתנאי ובין ללא-תנאי, ובלבד שהאחראי על הקטין הסכים לכך.

16. ערעור (תיקון: תשל"א)

החלטה של בית המשפט לפי חוק זה ניתנת לערעור לפני בית משפט מחוזי; בערעור ידון בית המשפט המחוזי בשופט אחד, שהוא שופט-נוער כמשמעותו בחוק הנוער (שפיטה), ענישה ודרכי-טיפול, תשל"א - 1971.

17. פקיעת החלטות

החלטה של בית משפט לפי חוק זה, למעט החלטה לפי סעיף 10, תפקע במלאות לקטין שמונה-עשרה שנה.

18. הוצאה לפועל (תיקון: תשל"ב)

(א) החלטה לפי חוק זה תוצא לפועל על ידי פקיד-סעד אם לא הורה בית המשפט על הוצאה לפועל בדרך אחרת.

(ב) בית המשפט רשאי, לשם ביצוע הוראות חוק זה, לכפות התייצבותו של קטין לפניו או לפני מוסד שצוין בהחלטתו.

(ג) לשם ביצוע צווי-חירום לפי סעיף 11, זכאי פקיד-סעד לקבל בשעת הצורך עזרה מתאימה מהמשטרה.

(ד) קטין שעזב ללא רשות מקום-חסות שנקבע לו על פי חוק זה, זכאי פקיד-סעד, לשם מילוי תפקידו האמור בסעיף קטן (א), לקבל בשעת הצורך עזרה מתאימה מהמשטרה, ומוסמך שוטר לעצור את הקטין ולהחזירו למקום החסות.

19. פיקוח על שלום הקטין

פקיד-סעד יפקח על שלומו של הקטין כל עוד החלטה לפי חוק זה עומדת בתוקפה.

20. שמירת דינים (תיקון: תשנ"ה)

(א) הסמכויות הנתונות לבית המשפט לפי חוק זה באות להוסיף על סמכויותיו לפי כל דין אחר ולא לגרוע מהן.

(ב) סמכויות בית המשפט לפי סעיפים 33 עד 37, באות להוסיף על הסמכויות הנתונות לפסיכיאטר מחוזי או לאחרים בחוק טיפול בחולי נפש.

21. (בוטל) (תיקון: תשל"א)

22. חקירות

נודע לפקיד-סעד על קטין נזקק, רשאי הוא להשתמש בסמכויות לפי סעיף 3 לחוק הסעד (סדרי-דין בענייני קטינים, חולי-נפש ונעדרים), תשט"ו - 1955, אף שלא נצטווה על ידי בית המשפט.

23. סודיות (תיקון: תשנ"ה)

(א) פקיד-סעד שהגיעה אליו ידיעה אגב חקירה, ישמרנה בסוד ולא יגלנה אלא במידה שיש צורך בכך לשם ביצוע חוק זה או חוק אחר והתקנות לפיהם.

(ב) אשפוז של קטין לצורך אבחנה או טיפול, לא יתועד במסמכים או במאגרי מידע של מערכת בריאות הנפש, למעט בתיק האישי או הרפואי של הקטין בבית החולים, אלא אם כן אובחן כחולה במחלת נפש המסכנת אותו או את זולתו.

(ג) מי שהגיעה אליו ידיעה בקשר לבדיקה, לטיפול או לאשפוז פסיכיאטריים של קטין, ישמרנה בסוד ולא יגלנה אלא במידה הנדרשת על פי דין.

24. הגנת קטין מפני פרסומים מזיקים (תיקון: תשכ"ח, תשמ"ח, תשנ"ו, תשנ"ח)

(א) אלה דינם מאסר שנה אחת:

(1) המפרסם שמו של קטין או כל דבר אחר העשוי להביא לידי זיהויו של קטין או לרמוז על זיהויו, באופן או בנסיבות שיש בהם כדי לגלות אחד מאלה:

(א) הקטין הובא בפני בית משפט;

(ב) פקיד סעד פעל או פועל לגבי הקטין לפי חוק זה;

(ג) הקטין ניסה להתאבד או התאבד;

(ד) דבר שיש בו כדי לייחס לקטין עבירה או שחיתות מיזות;

(ה) הקטין הוא בן משפחתו של אדם שמייחסים לו עבירה או שחיתות מיזות;

(ו) נעברה בקטין עבירת מין, עבירת אלימות, עבירה של התעללות, או שנעברה בו עבירה בידי האחראי עליו כמשמעותו בסעיף 368 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977;

(ז) דבר המקשר קטין לבדיקה לגילוי נגיפי איידס;

(ח) דבר המקשר קטין לבדיקה, טיפול או אשפוז פסיכיאטריים;

(2) המפרסם תמונת עירום של קטין שמלאו לו 9 שנים ויש בפרסום כדי לזהותו.

(א1) בסעיף זה -

"קטין" - קטין הנמצא בישראל או שמקום מושבו, כמשמעותו בחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב - 1962, הוא בישראל;
"בן משפחתו" - ילדו, אחיו, אחותו, נכדו או נכדתו.

(ב) לענין סעיף זה אין נפקא מינה, אם הקטין או האחראי עליו הסכים לפרסום או לא הסכים.

24א. פרסומים מותרים (תיקון: תשכ"ח)

סעיף 24 לא יחול על פרסום שהתיר בית המשפט ועל פרסום כאמור בפיסקה (1) לסעיף 24(א) שנעשה על ידי המשטרה או מטעמה לשם חקירת-פשעים, חקירת-מוות או חיפוש אחרי קטינים שנעלמו כשאין להימנע מהפרסום.

24ב. שמירת דינים (תיקון: תשכ"ח)

סעיפים 24 ו-24א באים להוסיף על איסורי-פרסום על פי כל דין ולא לגרוע מהם.

25. הפרעה למילוי תפקיד

המפריע לרשות-סעד, לפקיד-סעד, לידיד או לאדם אחר שהוטל עליו תפקיד לפי חוק זה מלמלא תפקידם, דינו - מאסר שישה חדשים.

26. אי-מילוי אחרי החלטת בית המשפט

מי שאינו ממלא אחרי החלטת בית המשפט לפי חוק זה, למעט החלטה לפי סעיף 10, דינו - מאסר שישה חדשים; אולם רשאי בית המשפט להחליט כי לא ישא הנאשם בעונשו, כולו או מקצתו, אלא אם לא ימלא אחרי החלטת בית המשפט תוך התקופה שיקבע.

27. חילוט ערובה

נתן הנאשם ערובה לפי סעיף 4 והורשע באישום לפי הסעיפים 25 או 26, רשאי בית המשפט להחליט על חילוט הערובה, כולה או מקצתה, במקום להטיל עונש או נוסף על העונש שיטיל עליו.

28. (שולב בפקודת החוק הפלילי, 1936)

29. ביטולים

בטלים -

- (1) הסעיפים 16 ו-17 לפקודת העבריינים הצעירים, 1937;
- (2) סעיף 36 לחוק עבודת הנוער, תשי"ג - 1953.

30. ביצוע ותקנות

שר הסעד ממונה על ביצוע חוק זה, הוא ימנה לעניין חוק זה פקיד-סעד ראשי ופקידי-סעד אשר יפעלו לפי הנחיותיו של פקיד-סעד ראשי, בדרך כלל או לעניין מסוים; חלק פקיד-סעד על ההנחיות לעניין מסוים, ישוב פקיד-הסעד הראשי ויכריע בדבר לאחר שקיים התייעצות בעניין זה עם פקיד הסעד ועם גופים אחרים שמצא לנכון והוא רשאי להתקין תקנות - למעט תקנות סדרי-דין - לביצועו; שר המשפטים רשאי להתקין תקנות סדרי-דין לעניין חוק זה.

3. חוק למניעת אלימות במשפחה, תשנ"א - 1991

הגדרות

1. בחוק זה -
"בית-משפט" - בית-משפט השלום או בית-משפט מחוזי;
"בן זוג" - לרבות ידוע בציבור;
"בן משפחה" - לרבות מי שהיה בן משפחה בעבר, והוא אחד מאלה:
(1) בן זוג, הורה או בן זוג של הורה, סב או סבתא, צאצא או צאצא של בן זוג, אח או אחות, גיס או גיסה, דוד או דודה, אחיין או אחיינית;
(2) מי שאחראי לצורכי מחייתו, בריאותו, חינוכו או שלומו של קטין או חסר ישע, המתגורר עמו, וקטין או חסר ישע המתגורר עם מי שאחראי עליו כאמור;
"חסר ישע" - כהגדרתו בסעיף 368 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977;
"קטין" - כהגדרתו בחוק הכשרות המשפטית והאופטרופסות, התשכ"ב - 1962.
"פקיד סעד" - מי שמונה לכך על פי דין.

צו הגנה

2. (א) בית-המשפט רשאי לתת צו האוסר על אדם לעשות את אלה, כולם או מקצתם, או לקבוע להם תנאים (להלן - צו הגנה):
(1) להיכנס לדירה בה מתגורר בן משפחתו או להימצא בתחום מרחק מסוים מאותה דירה, והוא אף אם יש לו זכות כלשהי בה;
(2) להטריד את בן משפחתו בכל דרך ובכל מקום;
(3) לפעול בכל דרך המונעת או המקשה על שימוש בנכס המשמש כדין את בן משפחתו, והוא אף אם יש לו זכות כלשהי בנכס;
(4) לשאת או להחזיק נשק.
(ב) צו הגנה יכול שיכיל גם דרישה לערובה הן לקיומו והן להתנהגות טובה, או כל הוראה אחרת הדרושה, לדעת בית המשפט, להבטחת שלומו ובטחונו של בן משפחה, ויכול שיכיל גם הוראות בדבר הסידורים הנדרשים כתוצאה ממתן הצו.
(ג) תנאי הערובה כאמור בסעיף קטן (ב), לרבות חילוטה, יפורטו בצו הגנה.
(ד) ניתן צו הגנה הכולל איסור על פי סעיף קטן (א) (4), תימסר הודעה על כך על ידי בית-המשפט לפקיד רישוי כהגדרתו בחוק כלי הירייה, התש"ט - 1949.
(ה) ניתן צו הגנה הכולל איסור באמור בסעיף קטן (א) (4) והמחויב בצו הוא איש רשות ביטחון, רשאי בית-המשפט לקבוע בצו תנאים לפיהם רשאי אותו אדם לשאת או להחזיק נשק לצורך מילוי תפקידו; הודעה על צו כאמור תימסר בידי בית-המשפט לרשות הביטחון הנוגעת לעניין וזאת

תעשה את הסידורים הנדרשים שיבטיחו קיום הצו; לענין סעיף זה, "איש רשות ביטחון" - מי שנמנה עם משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר או שירות הביטחון הכללי או מי שהוא חייל כהגדרתו בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו - 1955.

בקשה למתן צו הגנה והתנאים לנתינתו

3. לבקשת בן משפחה, היועץ המשפטי לממשלה או נציגו, או פקיד סעד שהתמנה על פי חוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך - 1960, רשאי בית-המשפט לתת צו הגנה מפני אדם אם ראה כי נתקיים אחד מאלה:
- (1) בסמוך לפני הגשת הבקשה נהג באלימות בבן משפחתו או ביצע בו עבירת מין;
 - (2) התנהגותו נותנת בסיס סביר להניח כי הוא מהווה סכנה גופנית ממשית לבן משפחתו או שהוא עלול לבצע בו עבירת מין;
- לענין סעיף זה, "עבירת מין" - עבירה לפי סימן ה' בפרק י' לחוק העונשין, התשל"ז - 1977.

סדרי דין

4. (א) בית-המשפט רשאי לתת צו הגנה במעמד צד אחד; ניתן צו במעמד צד אחד יתקיים הדיון בנוכחות שני הצדדים בהקדם האפשרי ולא יאוחר משבעה ימים מיום מתן הצו.
- (ב) נקבע דיון כאמור בסעיף קטן (א), רשאי בית-המשפט להאריך את תוקפו של הצו כאמור בסעיף 5, לבטלו או להכניס בו שינויים, אף אם מי שמחויב בצו לא התייצב לדיון.

תקופת תוקף

5. תוקפו של צו הגנה לא יעלה על שלושה חודשים, בית-המשפט רשאי להאריך את תוקפו של הצו מפעם לפעם, ובלבד שהתקופה הכוללת לא תעלה על שישה חודשים.

תסקיר

6. לצורך הליך על פי סעיף 4 (ב) רשאי בית-המשפט לצוות על פקיד סעד להכין תסקיר בכתב בכל דבר הקשור למתן צו הגנה, והוראות חוק הסעד (סדרי דין בענייני קטינים, חולי נפש ונעדרים), התשט"ו - 1955, יחולו בשינויים המחויבים על הכנתו, אף אם התסקיר נתבקש לגבי מי שאינו כלול בחוק האמור.

הפרת צו

7. (א) הוגשה בקשה לבית-המשפט בשל הפרת צו הגנה או נעצר אדם כאמור בסעיף קטן (ב), ידון בית-המשפט בבקשה על פי פקודת בזיון בית-המשפט.

- (ב) הוגשה תלונה במשטרה על הפרת צו הגנה הכולל איסור לפי סעיף 2 (א) (1), רשאי שוטר לעצור את המפר; על מעצרו יחולו הוראות סעיף 16 (ב) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) (נוסח חדש), התשכ"ט – 1969.
- (ג) לא תהיה זו הגנה טובה למי שהפר צו הגנה שבני משפחתו לא עמדו על קיומו או על הפעלת הוראות החוק בשל הפרתו.

דיני ראיות

8. בהליך על פי חוק זה לא יחולו הוראות סעיפים 3 ו-4 לפקודת הראיות (נוסח חדש), התשל"א – 1971.

דרכי המצאה

9. כתבי בית-דין וצווים על פי חוק זה יומצאו על ידי פקיד בית-המשפט, או על ידי מי שהוסמך בכתב בידי בית-המשפט או מנהל בתי-המשפט, ואולם לא יוסמך לכך בן משפחתו של צד בהליך או כל אדם מטעמו, למעט עורך דינו אם זה הסכים לכך.

סמכות

10. בהליך על פי חוק זה לא תישמע טענה כי בית-המשפט מנוע מלדון או מלתת סעד בעניין, מחמת שהוא מתברר בהליך אחר או מחמת שבן משפחה היתנה על זכותו על פי חוק זה או מחמת סיבה אחרת.

הוצאות ופיצויים בפניית סרק

11. דחה בית-המשפט בקשה למתן צו הגנה וקבע כי היא קנטרנית, רשאי הוא להטיל על מי שביקש צו הגנה את אלה או חלק מהם:
- (1) הוצאות לטובת המדינה ולצד שנפגע, בשיעור שימצא לנכון, (2) פיצוי נאות למי שנפגע מהגשת הבקשה.

שמירת דינים

12. הוראות חוק זה באות להוסיף על הוראות כל דין ולא לגרוע מהן.

ביצוע ותקנות

13. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

תיקון חוק הנוער (טיפול והשגחה)

14. בחוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך – 1960, אחרי סעיף 3 יבוא:
"צו הגנה צא. בית המשפט הדין בענייניו של קטין רשאי, אם ראה צורך בכך, לתת צו הגנה על פי חוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ"א – 1991"

תיקון חוק סדר הדין הפלילי

15. בחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב – 1982, בסעיף 44 בסופו, יבוא "כן רשאי בית המשפט לתת צו הגנה כאמור בחוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ"א – 1991."

תחילה

16. תחילתו של חוק זה תשעים ימים מיום פרסומו.

4. עבירות כלפי קטינים ונכים (מתוך: חוק העונשין, תשל"ז – 1977)

נטישת ילד

361. הנוטש או משאיר, שלא כדון, ילד שלא מלאו לו שנתיים, ובכך מסכן את חיי הילד או פוגע או עלול לפגוע פגיעה מתמדת בבריאותו, דינו - מאסר חמש שנים.

הזנת ילדים ומושגחים אחרים

362. הורו של ילד שלא מלאו לו ארבע עשרה שנים או של מי שאינו מסוגל לדאוג לצורכי חייו (בסעיף זה ובסעיף הבא - מושגחים), וכל המחויב על פי דין או הסכם לדאוג לצורכי חייו של מושגח הנתון להשגחתו, והוא אינו מספק מזון, לבוש, צורכי לינה וצורכי חיים חיוניים אחרים במידה הדרושה לשמירת שלומו ובריאותו, דינו - מאסר שלוש שנים, זולת אם הוכיח שנקט אמצעים סבירים לפי הנסיבות להשגת הדרוש כדי לספק את הצרכים ואין בידו לספקם.

נטישת מושגחים

363. הורו של מושגח או המחויב על פי דין או הסכם לדאוג לצורכי חייו של מושגח, שסירב לקבל את המושגח מידי מי שאינו מחויב לדאוג לצורכי חייו, או שהשאיר אותו בידי אדם שלא הסכים לדאוג לצורכי חייו, דינו - מאסר שישה חודשים, נטש את המושגח, דינו - מאסר שלוש שנים.

מסירת קטין להחזקה בתמורה

364. המציע או נותן תמורה בעד הרשות להחזיק בקטין שלא מלאו לו ארבע עשרה שנים, והמבקש או מקבל תמורה בעד מתן רשות להחזיק בקטין כאמור, דינו - מאסר שלוש שנים, ואין נפקא מינה אם היתה התמורה בכסף או בשווה כסף.

מסירת קטין להחזקה בתמורה

365. (א) הורה או אפוטרופוס של קטין שלא מלאו לו ארבע עשרה שנים המוסר, או מרשה למסור, את הקטין למי שאינו הורה או אפוטרופוסו, ויש במסירה משום התנערות מחובותיו או זכויותיו כלפי הקטין, דינו - מאסר שנתיים.

(ב) תהיה זאת הגנה טובה באישום לפי סעיף זה אם הוכח אחד מאלה:

- (1) מסירת הקטין היתה למטרת אימוץ לפי חוק אימוץ ילדים, תש"ך - 1960;
- (2) מסירת הקטין היתה לזמן קצוב ובהסכמתו של פקיד סעד כמשמעותו בחוק שירותי הסעד, תשי"ח - 1958;
- (3) מסירת הקטין היתה להורה הורו, לדודו, לדודתו, לאחיו או לאחותו, והיתה לטובת הקטין.

גניבת קטין

367. המוציא או מעכב במרמה, בנוח או בפיתויים קטין שלא מלאו לו ארבע עשרה שנים, או מקבלו או מסתירו בידועין שהוא הוצא או עוכב כאמור, הכל בכוונה לשלול את החזקת הקטין מהורו, מאפוטרופסו אי ממי שחייב לפי הדין לטפל בו או להשגיח עליו ולקחתה לעצמו או לאחר, דינו - מאסר שבע שנים, והוא אם לא הוכיח שיש לו תביעה בתום לב לזכות ההחזקה כאמור.

המרת דתו של קטין

368. (א) העורך טקס המרת דתו של קטין או עושה פעולה אחרת המביאה לידי המרת דתו של קטין, בניגוד להוראות סעיף 13א לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב - 1962, דינו - מאסר שישה חודשים.

(ב) המשדל קטין, בפנייה ישירה אליו, להמיר דתו, דינו - מאסר שישה חודשים.

5. חסרי ישע - חובת דיווח

הגדרות

368א. בסימן זה –

”אחראי על קטין או חסר ישע” - כל אחד מאלה:

- (1) הורה או מי שעליו האחריות לצורכי מחייתו, לבריאותו, לחינוכו או לשלמו של קטין או של חסר ישע - מכוח דין, החלטה שיפוטית, חוזה מפורש או מכללא, או מי שעליו האחריות כאמור לקטין או לחסר ישע מחמת מעשה כשר או אסור שלו;
 - (2) בן משפחה של קטין או של חסר ישע, שמלאו לו שמונה עשרה שנים ואיננו חסר ישע, והוא אחד מאלה: בן זוגו של הורו, סבו או סבתו, צאצאו, אחיו או אחותו, גיסו או גיסתו, דודו או דודתו;
 - (3) מי שהקטין או חסר הישע מתגורר עמו או נמצא עמו דרך קבע, ומלאו לו שמונה עשרה שנים; ובלבד שקיימים ביניהם יחסי תלות או מרות.
- ”חסר ישע” - מי שמחמת גילו, מחלתו או מוגבלותו הגופנית או הנפשית, ליקויו השכלי או מכל סיבה אחרת, אינו יכול לדאוג לצורכי מחייתו, לבריאותו או לשלמו, ”מעשה” - לרבות מחדל, ”פקיד סעד” - מי שמונה לכך לפי חוקן, ”קטין” - בהגדרתו בחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ”ב - 1962.

תקיפת קטין או חסר ישע

- 368ב. (א) התוקף קטין או חסר ישע וגורם לו חבלה של ממש, דינו - מאסר חמש שנים; היה התוקף אחראי על הקטין או על חסר הישע, דינו - מאסר שבע שנים.
- (ב) נעברה עבירה לפי סעיף קטן (א) ונגרמה לקטין או לחסר הישע חבלה חמורה, דינו של התוקף - מאסר שבע שנים, ואם היה התוקף אחראי על הקטין או חסר הישע, דינו - מאסר תשע שנים.
- (ג) לעניין סעיף זה, ”חבלה” - בין גופנית בין נפשית.

התעללות בקטין או בחסר ישע

- 368ג. העושה בקטין או בחסר ישע מעשה התעללות גופנית, נפשית או מינית, דינו - מאסר שבע שנים; היה העושה אחראי על קטין או חסר ישע, דינו - מאסר תשע שנים.

חובת דיווח (תיקון לחוק תש"ס)

- א. היה לאדם יסוד סביר לחשוב כי זה מקרוב נעברה עבירה בקטין או בחסר ישע בידי האחראי עליו, חובה על האדם לדווח על כך בהקדם האפשרי לפקיד סעד או למשטרה; העובר על הוראה זו, דינו - מאסר שלושה חדשים.
- ב. רופא, אחות, עובד חינוך, עובד סוציאלי, עובד שירותי רווחה, שוטר, פסיכולוג, קרימינולוג או עוסק במקצוע פרה-רפואי, וכן מנהל או איש צוות במעון או במוסד שבו נמצא קטין או חסר ישע - שעקב עיסוקם במקצועם או בתפקידם היה להם יסוד סביר לחשוב כי נעברה עבירה בקטין או בחסר ישע בידי אחראי עליו - חובה עליהם לדווח על כך בהקדם האפשרי לפקיד סעד או למשטרה; העובר על הוראה זו, דינו - מאסר שישה חדשים.
- ג. היה לאחראי על קטין או חסר ישע יסוד סביר לחשוב כי אחראי אחר על קטין או חסר ישע עבר בו עבירה, חובה עליו לדווח על כך בהקדם האפשרי לפקיד סעד או למשטרה; העובר על הוראה זו, דינו - מאסר שישה חדשים.
- ד. נעברה בקטין או בחסר ישע הנמצא במעון, במוסד או במסגרת חינוכית או טיפולית אחרת, עבירת מין לפי סעיפים 345 עד 348, או עבירה של גרימת חבלה חמורה לפי סעיף 368(ב) או עבירת התעללות לפי סעיף 368ג, חובה על מנהל או איש צוות במקום כאמור, לדווח על כך בהקדם האפשרי לפקיד סעד או למשטרה; העובר על הוראה זו, דינו - מאסר שישה חדשים.
- ה. חובת דיווח לפי סעיף זה לא תחול על קטין.
 - ו. פקיד סעד שקיבל דיווח לפי סעיף זה יעבירו למשטרה בצירוף המלצתו לפעול או להימנע מלפעול בקשר לדיווח, אלא אם כן קיבל אישור שלא להעביר את הדיווח למשטרה מאת אחת הוועדות שהקים שר המשפטים לעניין זה; חברי ועדה כאמור יהיו נציגי פרקליט מחוז והוא יהיה היושב-ראש, קצין משטרה בדרגת רב פקד ומעלה ופקיד סעד מחוזי.
 - ז. הגיע למשטרה מידע לפי סעיף זה, תעביר אותו לפקיד סעד, ולא תפעל לפני שתיוועץ בפקיד הסעד, אלא אם כן נדרשת פעולה מיידיית שאינה סובלת דיחוי; אין בפעולה מיידיית כאמור כדי לשלול את חובת העברת המידע לפקיד סעד וההתייעצות עמו לאחר מכן.
 - ח. בסעיף זה, למעט בסעיף קטן ד, "עבירה" - עבירות זנות לפי סעיפים 199, 201, 202, 203, 203א, 203ב, 203ג ו-205א, עבירה של פרסום והצגת תועבה לפי סעיף 214(ב), עבירה של סיכון החיים והבריאות לפי סעיף 337, עבירת מין לפי סעיפים 345 עד 348 ו-351, עבירה של נטישה או הזנחה לפי סעיפים 361 ו-362 ועבירה של תקיפה או התעללות לפי סעיפים 368 ו-368ג.

תיקון חדש לחוק העונשין - "חובת הדיווח", תשס"ז - 2007

(מתוך אתר שפ"י - השירות הפסיכולוגי ייעוצי)

מובא בזאת לידיעת עובדי מערכת החינוך חקיקת תיקון לחוק העונשין המוסיפה חובת דיווח לכל אדם, לאחראי על הקטין ולאנשי מקצוע, לרבות אנשי חינוך.

מדובר בהוספת חובת דיווח לפקיד הסעד או למשטרה, במקרים בהם בן משפחה (אח אחות דוד או דודה) שטרם מלאו לו 18 שנה, עובר אחת מעבירות המין הבאות:

- אינוס
- בעילה אסורה בהסכמה
- מעשה סדום
- מעשה מגונה
- עבירת מין במשפחה

החידוש בחוק הוא בכך שהוא מוסיף חובת דיווח על עבירות שבוצעו על ידי קטינים במשפחותיהם, כאשר עד עתה חובת הדיווח הייתה לגבי עבירות שבוצעו על ידי אחראי על קטין, או עבירות שבוצעו במסגרות חינוך.

בנוסף לחובת הדיווח יש לפעול על פי ההנחיות המופיעות בחוזר מנכ"ל "מניעת התעללות בקטינים ובחסרי ישע" חוזר מיוחד א' משנת תשנ"ז - 1997.

6. חוק גיל הנישואין, תש"י - 1950

פירושים

1. בחוק זה -
"נערה" פירושה אשה שלא מלאו לה שבע עשרה שנים תמימות;
"נישואין" - כוללים קידושין; והפועל "נשא" לכל בניינו, יתפרש לפי זה;
"פקיד סעד" פירושו - אדם שנתמנה על ידי שר הסעד להיות פקיד סעד לצורך חוק זה.

עבירות

2. אדם שעשה אחד מאלה -
(א) נשא נערה;
(ב) ערך נישואין, או סייע בכל תפקיד שהוא בעריכת נישואין, או בקשר לעריכת נישואין, של נערה;
(ג) השיא נערה שהיא בתו או שהיא נתונה לאפוסטרופסותו - דינו - מאסר עד שתי שנים או קנס עד שש מאות לירות או שני העונשים כאחד.

עילת תביעה להתרת קשר נישואין

- (א) נערכו נישואין בניגוד לסעיף 2, והם תופסים לפי החוק החל על ענייני המעמד האישי של הצדדים - תשמש העובדה שהנישואין נערכו בניגוד לסעיף 2 עילת תביעה להתרתם בדרך של גט, או בדרך של פירוק קשר הנישואין, או בדרך אחרת, הכל לפי הוראות החוק החל על ענייני המעמד האישי של הצדדים.
- (ב) תביעה להתרת קשר נישואין על יסוד העילה האמורה בסעיף קטן (א) יכולה להיות מוגשת על ידי האשה, או על ידי אחד מהוריה או מאפוסטרופסיה, או על ידי פקיד סעד.
- (ג) הוגשה, שלא על ידי פקיד סעד, תביעה להתרת קשר נישואין על יסוד העילה האמורה בסעיף קטן (א), ובשעת הגשת התביעה לא מלאו לאשה שמונה עשרה שנים תמימות, ופקיד סעד סבור שהדין בתביעה יש בו עניין לכלל - רשאי הוא להופיע בדיון ולהשמיע בו את טענותיו.
- (ד) אין נזקקים לתביעה להתרת קשר נישואין על יסוד העילה האמורה בסעיף קטן (א), אלא אם
(1) הוגשה התביעה על ידי האשה לפני שמלאו לה תשע עשרה שנים תמימות, או
(2) הוגשה התביעה על ידי אחד מהוריה או מאפוסטרופסיה של האשה, או על ידי פקיד סעד, לפני שמלאו לאשה שמונה עשרה שנים תמימות.

נסיבות מקילות

4. בקביעת עונשו של אדם שיצא חייב בדין על עבירה לפי פסקה (א) של סעיף 2, יביא בית-המשפט בחשבון, כגורם להמתקת העונש, את העובדות הבאות:
- (א) אותו אדם התיר את קשר הנישואין, לפי דרישת האשה, בהתאם להוראות החוק החל על ענייני המעמד האישי של הצדדים;
- (ב) אותו אדם קיים פסק דין להתרת קשר הנישואין, שניתן מאת בית-משפט או מאת בית-דין מוסמך.

היתר נישואי נערה

5. על אף האמור בחוק זה רשאי בית-משפט מחוזי להרשות נישואי נערה -
- (1) אם היא ילדה או הרתה לאיש אשר לו ברצונה להינשא,
- (2) אם מלאו לנערה שש עשרה שנה ולדעת בית-המשפט קיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות מתן היתר זה.

בקשה להיתר נישואין

- א5. בקשה להיתר נישואין לפי סעיף 5 תוגש על ידי הנערה או על ידי אחד מהוריה או אפוטרופסיה או על ידי האיש.

נישואין לפי היתר

- ב5. סעיף 2 לא יחול על נישואין שנערכו בהיתר לפי סעיף 5.

7. הפסקת הריון (מתוך: חוק העונשין, תשל"ז – 1977)

הגדרות

312. בסימן זה -

"מוסד רפואי מוכר" - מוסד או מרפאה ששר הבריאות הכיר בהם כמוסד רפואי לעניין סימן זה, והודעה על כך פורסמה ברשומות;
"רופא נשים" - רופא מוסמך שהוא בעל תואר מומחה ביילוד ובגינקולוגיה שניתן לו על פי פקודת הרופאים (נוסח חדש), תשל"ז - 1976 (להלן בסימן זה - הפקודה), או רופא מוסמך המתמחה, לשם קבלת אותו תואר, במוסד רפואי מוכר בפיקוחו של רופא בעל התואר האמור.

איסור הפסקת הריון

313. מי שהפסיק ביוזעין הריונה של אשה, בין בטיפול רפואי ובין בדרך אחרת, דינו - מאסר חמש שנים או קנס חמישים אלף לירות.

הפסקת הריון באישור

314. לא ישא רופא נשים באחריות פלילית בשל הפסקת הריונה של אשה אם נתקיימו כל אלה:
(1) הפסקת ההריון נעשתה במוסד רפואי מוכר;
(2) ניתן מראש אישור בהתאם לסעיף 316.

ועדה

315. אישור לעניין סעיף 314 יהיה מאת ועדה של שלושה; את חבריה יקבע, במוסד רפואי מוכר שהוא בית חולים רשום כאמור בסעיף 25 לפקודת בריאות העם, 1940 - מנהל המוסד, ובמוסד רפואי מוכר אחר - שר הבריאות או מי שהוא הסמיך לכך; וזה הרכב הוועדה:
(1) רופא מוסמך שהוא בעל תואר מומחה על פי הפקודה ביילוד ובגינקולוגיה;
(2) רופא מוסמך נוסף שעיסוקו הוא באחד המקצועות הבאים: יילוד וגינקולוגיה, רפואה פנימית, פסיכיאטריה, רפואת משפחה, בריאות הציבור;
(3) אדם הרשום כעובד סוציאלי על פי חוק שירותי הסעד, תשי"ח - 1958.
אחד מחברי הוועדה לפחות יהיה אשה.

אישור

316. (א) הוועדה רשאית, לאחר שנתקבלה הסכמתה המודעת של האשה, לתת אישור להפסקת ההריון אם ראתה שיש הצדקה לכך מחמת אחת מאלה:
- (1) האשה היא למטה מגיל הנישואין, או מלאו לה ארבעים שנה;
 - (2) ההריון נובע מיחסים אסורים לפי החוק הפלילי או מיחסי עריות, או שהוא שלא מנישואין;
 - (3) הוולד עלול להיות בעל מום גופני או נפשי;
 - (4) המשך ההריון עלול לסכן את חיי האשה או לגרום לאשה נזק גופני או נפשי;
- (ב) לעניין סעיף זה, "הסכמה מודעת" של אשה להפסקת הריונה - הסכמתה בכתב לאחר שהוסברו לה הסיכונים הגופניים והנפשיים הכרוכים בהפסקת ההריון; לעניין זה הסכמתה של קטינה אינה טעונה אישור נציגה.
- (ג) לא תסרב הוועדה לתת אישור בטרם נתנה לאשה הזדמנות להופיע בפניה ולמסור לוועדה את נימוקה.
- (ד) האישור יהיה בכתב ויפרש את הסיבה המצדיקה את הפסקת ההריון.

הפסקת הריון במקרים מיוחדים

317. לא ישא רופא מוסמך באחריות פלילית בשל הפסקת הריונה של אשה אם נתקיימה אחת מאלה, ובלבד שניתנה על כך למנהל הכללי של משרד הבריאות הודעה מנומקת בכתב תוך חמישה ימים לאחר המעשה:
- (1) היה צורך להפסיק את ההריון מיד, לשם הצלת חייה של האשה או כדי למנוע ממנה נזק חמור שאין לתקנו;
 - (2) הפסקת ההריון היתה תוך טיפול רפואי אחר בגופה של האשה ודבר ההריון לא היה ידוע לרופא קודם לכן והפסקתו היתה דרושה לאותו טיפול רפואי.

הסתייגות מטעמי מצפון או שיקול דעת רפואי

318. אין במתן אישור לפי סימן זה כדי לחייב רופא נשים להפסיק הריונה של אשה אם הדבר הוא בניגוד למצפוננו או לשיקול דעתו הרפואי.

אי תחולה

319. סעיף 22 לא יחול על עבירה לפי סימן זה.

סייג לאחריות

320. אשה שבוצעה בה עבירה בניגוד לסימן זה לא תישא באחריות פלילית בקשר לעבירה זו.

ביצוע ותקנות

321. שר הבריאות ממונה על ביצוע סימן זה והוא רשאי - בהתייעצות עם שר המשפטים ועם ועדת השירותים הציבוריים של הכנסת - להתקין תקנות לביצועו, ובין השאר בעניינים אלה:

(1) תנאים לאישור מוסד רפואי כמוסד מוכר, הנוהל למתן אישור כזה, תקופת תוקפו, חידושו וביטולו;

(2) ונוהל למתן אישורים לפי סעיף 316.

8. קווים מנחים לעובדי קידום נוער

1. חוק הכשרות המשפטית והאפטרופסות קובע את כשרותו המשפטית של הקטין לרבות כשרותו המשפטית לבצע פעולות מסוימות. עוד מבקש החוק להגן על טובתו של הקטין וזכויותיו הקבועות בחוק. החוק יוצר אבחנה ברורה וחד משמעית בין קטין ובגיר, על פי סעיף 3: "אדם שלא מלאו לו 18 שנה הוא קטין; אדם שמלאו לו 18 שנה הוא בגיר".

החוק קובע את חובותיהם וזכויותיהם של אפטרופסיו של הקטין, לרבות מגבלות על ההורים בכל הנוגע לענייני הקטין והרכוש השייך לו. מגבלות אלו נועדו למנוע פגיעה בזכויות הקטין, גם אם הן נעשו על ידי ההורים בתום לב.

החוק קובע, כי ההורים הם האפטרופוסים הטבעיים של הקטין. אם אין לקטין הורים, או שהוריו אינם יכולים למלא תפקיד זה, כגון: הורים חולי נפש, לוקים בפיגור שכלי וכיו"ב, ניתן לפנות לבית-המשפט בבקשה למנות לקטין אפטרופוס אחר שיחויב לדאוג לחינוכו, לרווחתו ולענייניו הכספיים.

עם זאת, החוק מגביל את סמכויותיו של האפטרופוס, ומפרט פעולות שאותן הוא רשאי לבצע רק בתנאי שאושרו על ידי בית-המשפט קודם לכן. למשל: העברה, שיעבוד חלוקה או חיסול של יחידה משקית בחקלאות, בתעשייה, במלאכה או במסחר, או של דירה, השכרה שחוקי הגנת הדייר חלים עליה; נתינת ערבות ועוד (סעיף 47 לחוק).

בפועל, עובד קידום נוער שמטפל בנער שעל פי התרשמותו הוא זקוק לאפטרופוס, יפנה לפקיד הסעד לסדרי דין ברשות המקומית בבקשה שיטפל במינוי האפטרופוס בהתאם למפורט בחוק.

2. **חוק הנוער (טיפול והשגחה), תש"ך - 1960** הוא כלי מרכזי בעבודה עם נוער. ייחודו - ביכולתו לאפשר לעובדי קידום נוער לטפל בנערים במקרים שבהם הם נמצאים בסכנה - פיזית ו/או נפשית - מוחשית או פוטנציאלית, כשאין אפשרות לטפל בהם בהסכמה. החוק יכול לעזור לטיפול בנער בתנאי שקיימת תוכנית טיפול ישימה, שהוערכה כמתאימה לנער.

נער שמוכר לעובד נוער ומתנגד לתוכנית טיפול של העובד, ו/או הוריו מחבלים בטיפול והוא עונה על אחד הקריטריונים בהגדרת החוק ל"קטין נזקק", יופנה על ידי עובד הנוער לפקיד סעד לחוק הנוער (טיפול והשגחה) לצורך הפעלת טיפול סמכותי בסיוע החוק.

עובד נוער שאיתר נער שנמצא בסיכון מיידי, יפנה ללא דיחוי לפקיד הסעד לחוק הנוער (טיפול והשגחה) ברשות המקומית בכל שעה משעות היום והלילה. פקידי הסעד מקיימים כוננות, ויענו לפנייה.

3. חוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ"א-1991, מהווה כלי חשוב ומרכזי בטיפול בקטינים. ייחודו של חוק זה הוא ביכולתו ליתן צו הגנה. אחת האפשרויות אותן יכול לכלול צו ההגנה היא להרחיק מהבית את האדם האלים בבית, ובמקרים רבים לעזור לנער להישאר בתוך הבית. בני משפחה לעניין החוק מוגדרים באחת מן האפשרויות הבאות:

1. אנשים הקשורים בקשרי דם, כמו: הוריו של הנער, אחיו ואחיותיו, סבו וסבתו, דודו ודודתו.

2. אנשים הקשורים בקשרי נישואין, כמו: אביו החורג של הנער, הורים מאמצים, ידוע בציבור של האם או ידועה בציבור של האב.

3. כל מי שבעבר היו קשורים בקשרי משפחה שהוזכרו קודם, כגון: גרוש של האם. במקרים בהם היתה פגיעה גופנית או פגיעה מינית בפועל בנער, ואם קיים איום בפגיעה, כשהתנהגותו של התוקפן נותנת בסיס סביר להניח שהוא אכן מהווה סכנה גופנית ממשית לנער, או שהוא עלול לבצע בו עבירת מין, החוק דורש הגשת צו הגנה תוך מספר שעות, או לכל היותר מספר ימים מזמן הפגיעה.

עובד נוער שבידו מידע על בן משפחה המתעלל בנער, שאיתו הוא נמצא בקשר, חייב לידע את פקיד הסעד במחלקת הרווחה כדי שזה יפנה לבית-המשפט בבקשה להוציא צו הגנה שירחיק את האדם המתעלל מדירת המשפחה. החוק מאפשר גם לנער לגשת בעצמו לבית המשפט ולהגיש באופן ישיר בקשה לצו הגנה.

4. חסרי ישע חובת דיווח (בהתאם לחוק העונשין), מפרט את חובות ההורים כלפי ילדיהם, וקובע כללי ענישה להורים או לאחראים אחרים על הקטין שלא מילאו את חובתם ו/או פגעו בקטין. החוק מגדיר "חסר ישע" כמי שאינו יכול לדאוג לצורכי מחייתו, בריאותו ושלומו עקב גיל, מחלה או מוגבלות.

החוק מחייב עובדי קידום נוער לדווח בהקדם לפקיד סעד או למשטרה על כל מקרה בו יש להם יסוד סביר לחשוב כי נעשתה פגיעה בקטין, או על ידי הוריו או על ידי אדם אחר. על פי החוק, עובד קידום נוער שידע על פגיעה כזו ולא דיווח עליה - דינו מאסר שישה חודשים.

5. חוק גיל הנישואין התש"ז-1950 מראה שהמחוקק קבע את גיל 17 כגיל המינימלי לנישואי נער או נערה. עם זאת, מאפשר החוק נישואין בגיל צעיר יותר, בהיתר מיוחד של בית-המשפט ובנסיבות מיוחדות המצוינות בחוק ובפסיקה. לצורך שקילת ההיתר, מבקש בית-המשפט תסקיר מפקיד סעד לסדרי דין. **לתשומת לב! הריון של נערה אינו צריך להוות עילה למתן המלצה לנישואין.**

יתכן שעובד קידום נוער שמטפל בנערה המבקשת להינשא יתבקש למסור מידע לפקיד הסעד לגבי בשלותה ויכולתה להתמודד ולתפקד במסגרת נישואין. אפשרות אחרת היא שנער שנמצא בקשר עם עובד נוער מבקש לשאת קטינה מתחת לגיל 17, ופקיד הסעד פונה אליו לצורך התייעצות או כדי לקבל חוות דעת על הנער ועל מוכנותו לחיי משפחה. השיקולים האמורים להנחות את עובד קידום הנוער במתן חוות הדעת הם:

1. הבשלות הנפשית של הנער ו/או הנערה.
2. יכולתו של הנער לתפקד כבוגר אחראי וכראש משפחה.
3. אבחון מערכת היחסים בין בני הזוג כבעלי פוטנציאל לקיים חיי משפחה תקינים ויציבים.

6. חוק העונשין, התשל"ז-1977 - הפסקת הריון

אישור הפסקת הריון - המחוקק קבע קריטריונים באמצעות ועדות מיוחדות הממונות לשם כך ופועלות במוסדות רפואיים מוכרים. בין הקריטריונים הבולטים להפסקת הריון:

א. "האשה היא למטה מגיל הנישואין" (חוק העונשין, סעיף 316 (א) (1) - כלומר, היא מתחת לגיל 17.

ב. "המשך ההריון עלול לסכן את חיי האשה או לגרום לאשה נזק גופני או נפשי" (חוק העונשין, סעיף 316 (א) (4)) למשל: נערה מעל לגיל 17, שאינה בשלה ללדת ילד ולהיות אחראית לגידולו ולחינוכו.

נערה הנמצאת בקשר עם עובד נוער והיא הרה יכולה לפנות לוועדה לאישור הפסקת הריון ולעבור הפלה גם ללא אישור הוריה. על פי החוק, אין צורך באישור הורים כדי לבצע הפלה.

במקרה כזה, מומלץ להפנות את הנערה לעובדת סוציאלית המטפלת בנערות במצוקה במחלקת הרווחה שברשות המקומית לצורך ליווי הנערה בתהליך הפסקת ההריון ועזרה במימון כספי.